

KALAZANSKÁ TRADÍCIA (úvod do vízie)

Svätý Jozef Kalazanský svojho času napísal: „Už vtedy, keď som začínal prácu v škole, dlho som rozmýšľal, ako nájsť dobrý a ľudský spôsob vyučovania.“ Aj z toho dôvodu urobil dieťa stredobodom všetkých záujmov a práce v škole. Veľa rás zdôrazňoval, že kto chce vychovávať dieťa, musí si vážiť jeho hodnotu a práva. Túžil, aby dieťa vždy našlo v škole „rodinný krb, zvlášť vtedy, ak pre nejakú príčinu ho nepoznalo doma“. Preto svojich nasledovníkov upozorňuje, aby kládli dôraz na lásku a otcovstvo „vďaka ktorým, si budú všetci vážiť piaristu ako skutočného otca“.

Môžeme sledovať, že keď Kalazanský hovorí o školách, hovorí o výchove, ba o oslobodzujúcej výchove, o ucelenej výchove človeka s cieľom pripraviť ho na život. V rámci toho pri každej príležitosti pripomínal a kládol na srdce svojim učiteľom, že majú vždy a všade vzbudzovať vo svojich žiakoch lásku k dobru, kráse a pravde, a to nielen slovom, ale aj vlastným príkladom.

Základom, na ktorom Kalazanský budoval svoje plány na vzdelávanie, bolo intuitívne chápanie náklonností a schopností dieťaťa, a tiež dôsledné poznanie hospodárskych a priemyselných potrieb národa. Odporúčal, že bude pre žiakov veľmi užitočné, ak budú pri vyučovaní každého predmetu všetci učitelia používať jednoduchú, účinnú a podľa možnosti krátku metódu.

Svätý Jozef Kalazanský dostal milosť začať svoje duchovné a ľudské putovanie v zdravej rodine. Sám hovoril, že dostal dobré základy, pretože jeho otec a matka ho vychovali v bázni pred Bohom, a povzbudzoval k podobnej výchove všetkých otcov i matky rodín žiakov piaristických škôl.

Pri hľadaní vízie pre piaristické školy sa opierame o celú Kalazanskú tradíciu, ktorej cieľom je evanjelizovať výchovou v kresťanskej škole pod ochranou Matky Božej Zbožných škôl.

VYHLÁSENIE VÍZIE

Piaristická škola chce zabezpečiť dostupnosť vzdelávania pre všetkých, a tak umožniť formáciu ľudí, ktorým leží na srdci dobro spoločnosti 21. storočia. Záleží nám, aby mladý človek pri výchove a vzdelávaní získal potrebný charakter na to, aby mohol žiť plnohodnotný integrovaný život služby Bohu a blížnym. Chceme, aby všetci nachádzali svoju pravú identitu a skutočnú spravodlivosť na základe Božieho slova. Pre nás sú dôležité vzájomné vzťahy, preto vytvorenie bezpečnej rodinnej atmosféry, naplnenej úctou a dôverou pokladáme za prioritné.

Nadväzujeme na bohatú tradíciu piaristického školstva na Slovensku, ktorá siaha do roku 1643, a snažíme sa voviesť našich študentov do bohatstva múdrosti dvoch tisícročí kresťanského myslenia, histórie a kultúry. Preto budujeme hrdú a lojálnu školskú komunitu – žiakov, učiteľov, odborných pracovníkov a rodičov – zameranú na ľudskú formáciu a odovzdávanie viery.

Chceme dosiahnuť, aby naši žiaci dobre čítali, dobre hovorili, dobre a aj kriticky premýšľali a nachádzali záľubu v pravde a kráse, ktoré sú samy o sebe dobré a žiaduce. Aj z toho dôvodu, s odvolaním sa na tradíciu, budeme rozvíjať na našich školách umenie divadelné, hudobné i výtvarné a prezentovať ho prostredníctvom predstavení a výstav. Veríme, že aj týmto spôsobom môžeme nachádzať a rozvíjať talenty detí. A to je pre nás najdôležitejšie – kultivovať mladého človeka, rozvinúť čo najviac to, čo je v ňom jedinečné, a vybaviť ho zručnosťami, návykmi a schopnosťami potrebnými pre život. Preto sa budeme snažiť podľa toho v čo najväčšej miere umožniť žiakom prispôbiť si obsah vlastného vzdelávania. Čím ich chceme viesť k čoraz väčšej zodpovednosti za svoj život a teda aj za svoje vzdelávanie a formáciu. Učiteľ sa stáva sprievodcom a poradcom žiaka v procese učenia. V rámci mentoringu a tútoringu budeme žiakom pomáhať pri samovzdelávaní, sebahodnotení a vymedzovaní správnych hraníc. Pri hodnotení chceme viac chváliť a povzbudzovať a využívať aj iné formy ako známkovanie.

Sme presvedčení, že deti sa majú toho najviac naučiť v škole, preto budeme využívať čoraz viac aktivizujúce metódy učenia, ktoré budú zvyšovať vnútornú motiváciu žiakov. Je to najmä projektové a kooperatívne vyučovanie, ktoré rozvíjajú komunikáciu, bádateľské zručnosti a proaktivitu. Tomu budeme prispôbovať aj celé kurikulum, ktoré zameriame na praktický život a aktuálne spoločenské dianie. Rozvíjame tiež spoluprácu a empatiu v mimoškolských aktivitách pri dobrovoľníctve pre charitatívne diela, pro-life aktivity, starostlivosť o životné prostredie a zdravý životný štýl.

Pravidelná ustavičná modlitba, celá duchovná formácia a život v kresťanských spoločenstvách vedie celé spoločenstvo školy do hlbokého osobného vzťahu s naším Stvoriteľom.

Osobitným spôsobom sa budeme venovať formácii učiteľov, ktorých si budeme vyberať najmä z našich bývalých absolventov, predovšetkým tých, ktorí vedia spolupracovať v kolektíve. Chceme budovať systém podpory a intervencie pre učiteľov cez pomocný pedagogický personál a odborných zamestnancov z oblasti špeciálnej pedagogiky a psychológie.

Keďže výchova a vzdelávanie sú viac ako len získavanie zručností, presahujú rámec školy. Z tohto dôvodu sa piaristická škola v spolupráci s Piaristickou fraternitou snaží ešte hlbšie zapojiť rodiny do života školy a do výchovy ich detí aj rozvojom neformálneho vzdelávania.

Všetko, čo škola robí, je aj spôsob ako niečo učiť. Preto je dôležité mať istotu, že všetko, čo škola vykonáva alebo používa nie je v rozpore s jej víziou.

ZRKADLO VÍZIE

Kurikulum, pedagogické metódy a všetky detaily života školy by sa preto mali neustále posudzovať podľa nasledujúcich kritérií, ktoré vyplývajú z tejto vízie, aj keď nie všetky sú rovnako použiteľné na každý aspekt života školy:

1. Buduje to, čo robíme cnostného človeka a jeho charakter?
2. Rastíme pri tom v láske k Bohu a blížnemu a tak tvoríme dobré vzťahy so zdravými hranicami?
3. Podporuje to rešpekt k ľudskej dôstojnosti človeka, a tak rozvíja identitu Božieho dieťaťa, alebo súdi a poníža?
4. Rastie pri tom viera a úcta k Božiemu stvoreniu?
5. Robíme to preto, lebo je to dobré a spravodlivé, alebo ako prostriedok k cieľu? Ak ide o prostriedok k cieľu, aký cieľ sledujeme?
6. Pomáha to pri odovzdávaní získanej múdrosti kresťanskej tradície a tak buduje hrdú školskú komunitu?
7. Povzbudzuje to študenta, aby sám uvažoval o vzdelaní ako o niečom vznešom a ušľachtilom, alebo to skôr jeho pohľad na vzdelanie znižuje?
8. Podporuje to skutočné bádanie, myslenie a kreativitu a tak vyvoláva túžbu po pochopení?
9. Pomáha to v plnej miere rozvinúť, čo je v mladom človekovi jedinečné, v čom vyniká, v čom je talentovaný aj napriek riziku, že bude robiť chyby?
10. Využije to človek v živote, rozvíja to jeho inteligenčný a emocionálny kvocient?
11. Odbreňuje to učiteľov alebo pridáva ďalšie povinnosti?
12. Podporuje to dialóg medzi generáciami a prehľbuje úlohu rodiny v živote alebo vytvára prekážky?

Schválené na Provinciálnej kongregácii 21. júna 2018 v Prievidzi.

P. Juraj Ďurnek SchP
provinciál